

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА**

*Педагогічна майстерність –
це високий рівень професійної діяльності викладача...*

М.І. Дьяченко

В Україні триває реформування системи освіти. У новому законі України «Про освіту» зазначено, що «освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору».

Конкурентоздатність національної системи освіти у європейському і світовому просторі має забезпечуватись високим професійно-кваліфікаційним рівнем викладачів, гнучкістю, динамічністю навчального процесу.

У зв'язку з цим у процесі професійної підготовки зростає роль викладача, який здійснює передачу відповідних знань, умінь, навичок, створює сприятливу атмосферу навчання, взаєморозуміння і підтримки, сприяє формуванню духовного світу учнів. Зважаючи на це активізуються наукові пошуки в галузі теорії і практики підготовки викладачів професійної школи, підвищення рівня їхньої професійної майстерності.

Провідною метою професійної освіти є забезпечення конкурентоспроможності випускників навчальних закладів та їхньої мобільності на ринку праці, а пріоритетом професійної підготовки визначено творчий розвиток особистості. Зміни в економічній та освітній сферах потребують безперервного оновлення змісту навчання, вдосконалення його форм і методів. Модернізація освітньої галузі спрямована на вдосконалення навчально-виховного процесу, створення особливих умов для професійної підготовки педагогів, зокрема в системі підвищення кваліфікації. Покращення якості педагогічної діяльності вимагає усвідомлення і осмислення причин, чинників, які впливають на ефективність, успішність, якість освіти, та визначення певних умов, за яких це можливо реалізувати.

Спираючись на особистий досвід викладача професійно-теоретичної підготовки в ЗП(ПТ)О кулінарного профілю і спостереження, зауважу, що в організації освітнього процесу існують певні недоліки:

- інтеграція професійно-орієнтованих предметів не сприяє ґрунтовному вивченню окремих професійно важливих дисциплін (наприклад, для майбутніх кухарів IV розряду технологія приготування їжі інтегрується з основами товарознавства, і на вивчення цього інтегрованого курсу відведено 203 год);

- невідповідність застарілої матеріально-технічної бази виробничого навчання сучасному рівню виробництва, внаслідок чого ринок праці перенасичений теоретичними фахівцями; науково-методичне і технологічне забезпечення не адаптоване до реальних економічних умов;

- слабка вмотивованість учнів щодо майбутньої професії кухаря, зниження її престижності.

Усунути ці недоліки можливо шляхом диверсифікації та модернізації навчальної бази, більш ефективного використання діючих виробничих потужностей та підвищення їх технологічного рівня, інноваційне забезпечення матеріально-технологічної бази навчального закладу, організації сучасної підготовки кадрів та стимулювання залучення до цих процесів приватного капіталу, повинні бути створені умови навчання і співпраці з приватними роботодавцями, які в свою чергу будуть особисто зацікавлені у конкурентоспроможних фахівцях.

Найактуальнішими і найефективнішими, на мою думку, саме для викладачів професійно-теоретичної підготовки є майстер-класи з використанням інтерактивних методів навчання. Сучасний викладач має багатий арсенал форм підвищення педагогічної майстерності і для дипломованого фахівця різноманітні форми організації методичної роботи, організовані на робочому місці є способом підвищення професійної майстерності.

Література

1. Васянович Г. П. Теоретичні основи психологічної підготовки майбутнього вчителя ПТНЗ. *Актуальні проблеми гуманітарної освіти в ПТНЗ*: монографія / Г. П. Васянович, С.М. Вдович та інші. К.: Педагогічна думка, 2012. С. 5–22.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.

3. Донцов А. В. Моральна культура вчителя: монографія. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 240 с.

4. Закон України «Про професійно-технічну освіту» №103/98-ВР, із змінами від 19 грудня 2006 р.

5. Концепція розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні: затверджена МОН України та АПН України 05.07.2004р. *Професійно-технічна освіта*. 2004. № 3. С. 2–5.

6. Оверко Н. Концептуальні підходи до розвитку педагогічної майстерності викладачів ПТНЗ у контексті модернізації освіти. *Науковий вісник*

Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка, 2014. № 1 (12). С. 305–310.

7.Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 208с.

УДК 373.091.12.011.3-051

Сампара О. В.

учитель географії вищої категорії,
вчитель-методист Тернопільської Української гімназії
імені Івана Франка
oksana.sampara@ukr.net

Кікінежді О. М.

доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
okiki7777@gmail.com

ВІДКРИТІ РОДИННІ СТУДІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

В умовах ринкової економіки та європейського вектора освітньої політики України (Закон України «Про освіту», Концепція Нової української школи) зростає соціальний запит на формування конкурентоспроможної, економічно грамотної особистості Homo economicus у відповідності до міжнародних стандартів якості та безпеки життя. Викликом часу є активізація пропедевтичної роботи з дорослими (батьками та вчителями) як основних агентів економічної соціалізації зростаючої особистості, проектування креативних моделей власної фінансової поведінки.

В Україні проблему підвищення рівня фінансової грамотності населення розглядали О. Блискавка, Л. Зюман, Т. Кізима, Г. Ложкін, Шпак. Соціально-психологічним аспектам економічної соціалізації молоді та підготовки молоді до сімейного життя присвячені дослідження Т. Говорун, О. Кікінежді, В. Кравця, В. Москаленко, Н. Дембицької, Т. Мельничук, І. Шульги та інших учених [5; 7]. Над розробкою науково-методичного забезпечення з підвищення фінансової грамотності дітей і молоді в Україні працюють О. Рябова, О. Сампара, Т. Смовженко, З. Філончук, Н. Ткаченко, З. Лапішко [1; 4; 6].

Наукові дослідження і педагогічна практика засвідчили недостатню дослідженість проблеми формування фінансової культури учнів, батьків і вчителів, що визначило мету статті – розробка і апробація Відкритих родинних студій як інноваційної моделі освіти дорослих у партнерській тріаді «батьки – учні – вчителі».

Відповідно до Концепції формування фінансової грамотності у загальноосвітніх навчальних закладах [2] у рамках виконання проекту “Financial Sector Development Program (USAID/FINREP-II)” (2015 р.), з урахуванням економічного менталітету українців, виховного потенціалу